

Nr 105.

Av herr **Modig**, *angående pension eller årligt understöd åt förra faktoriarbetaren Axel Hellgren.*

I skrivelse, daterad den 13 januari 1919, ingick f. arbetaren vid statens gevärsfaktori i Eskilstuna, Axel Hellgren, till statsrådet och chefen för lantförsvarsdepartementet med vördsam anhållan, att han måtte genom Kungl. Maj:ts försorg bliva meddelad något belopp i pension.

Såsom motiv för sin framställning åberopade Hellgren, att han, som vore född den 4 mars år 1861, från den 23 juli 1897 till den 20 juli 1918, alltså i ungefär tjuuguett (21) år, innehaft anställning å statens gevärsfaktori i Eskilstuna. På grund av arbetets art, som krävde ett pressande stillastående och en i följd därav påkommen sjukdom i ett ben, nödgades han avgå från sin anställning. Han inköpte då för tretusen femhundra (3,500) kronor ett soldattorp med sex tunnland jord, å vilket han nu söker livnära sig med att utföra de lättare arbetena. För de tyngre måste han leja hjälpkrafter.

Efter remiss av Hellgrens ansökan till statskontoret, arméförvaltningens artilleridepartement och styresmannen för gevärsfaktoriet vitsordade denne Hellgrens 21-åriga tjänstetid, samt att Hellgren alltid varit flitig och skötsam. Under hänvisning till, att för pension åt arbetare vid gevärsfaktoriet hittills alltid krävts 30 tjänsteår samt till, att Hellgren själv begärt sitt avsked, förklarade styresmannen, med hänsyn dessutom till det prejudikat, som ett bifall till Hellgrens ansökan kunde befaras skapa, sig icke kunna tillstyrka denna begäran.

Arméförvaltningen och statskontoret anslöto sig till styresmannens uttalande. På grund därav fann sig, enligt en handlingarna närlagd anteckning, statsrådet icke kunna föreslå Kungl. Maj:t någon åtgärd i ärendet.

Det torde icke kunna bestridas, att detta resultat grundar sig på formelt giltiga grunder. Men det överensstämmer *icke* med vad jag i detta fall finner vara en statens förpliktelse och ännu mindre med billighetens fordringar. Då jag därtill känner förhållandena närmare, anser jag goda skäl föreligga att vädja till riksdagen, som givetvis också står mera obunden än myndigheter och Kungl. Maj:t att bevilja Hellgren en mindre pension.

I styresmannens för gevärsfaktoriet yttrande över ansökan anföres, att Hellgren »torde vara i det närmaste skuldfri» på torpet, samt att hans barn — fem flickor — nu äro fullvuxna och fyra utav dem gifta.

Härtill må blott erinras, att den, som känner hur Hellgren endast genom den yttersta arbetsamhet och en exemplarisk skötsamhet, icke blott, trots en svag kropps-konstitution, uppehållit sin familj och fostrat sina döttrar till dugande kvinnor, utan därtill sammansparat det belopp — i och för sig litet men i förhållande till Hellgrens inkomster betydande — han avbetalat på torpet, så blir det angeläget, att staten icke ställer sig kallt avvisande till en sådan begäran som den av Hellgren fränställda. Skulle dessa hans egenskaper åberopas som skäl mot att bispringa, då torde staten därmed knappast själv rätt tillgodose sina egna intressen. Ej heller synes det böra läggas Hellgren till last, att han icke, delvis invalid och vid hög ålder som han var, i stället begärde att få kvarstanna i något lättare och än mindre betalt arbete vid faktoriet. Hans beslut att söka sig ut ur trängseln i staden till ett litet eget hem kan icke, enligt mitt förmenande, göra hans anspråk, begränsade på sätt han själv gjort, mindre befogade.

På åtskilliga andra områden utgår för statstjänst avkortad pension. Den extra ordinarie personalen vid de affärsdrivande verken erhåller viss sådan förmån efter 10 års tjänstgöring. Det synes då ock vara skäligt, att samma princip blir tillämpad även å Hellgren.

Enligt styresmannens för gevärsfaktoriet yttrande i ärendet skulle i vissa fall för arbetare därstädes efter 30 års tjänst begärts — och då alltid beviljats — 600 kronor i pension. I enlighet härmed bleve det endast proportionell rättvisa, därest Hellgren erhöle för sin över 20-åriga tjänstetid 400 kronor.

Under åberopande av vad ovan anförts får jag därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta tillerkänna förre faktori-
arbetaren Axel Hellgren, Eriksberg, Tumbo, under hans
återstående livstid från allmänna indragningsstaten en
pension eller av andra medel ett årligt understöd av
400 kronor.

Stockholm den 22 januari 1920.

Axel Modig.
